

به رغم تمامی ناروشنی‌های موجود درباره آینده عراق - به عقیده سردبیر مریپ - یک عامل عمده می‌تواند در تعیین مسیر کلی تحولات عراق در آینده دخیل باشد؛ و آن عبارت است از میزان سعی و تلاش گروه *ائتلاف متحد عراق* و کردها در متقاعد ساختن گرایش‌هایی که انتخابات را تحریم کردند به مشارکت سیاسی. و دغدغه خاطر اصلی این گرایش درخور توجه، موضوع فراخوانی نظامیان خارجی است و نحوه زمانبندی آن.

با این حال عواملی چون «... اشغال نظامی، تفاوت‌های سکولار یا مذهبی در تدوین قانون اساسی و تداوم دشواری‌های زندگی روزمره می‌تواند به تدریج مشروعیت حاصل از این انتخابات را از میان بردارد و گروه‌های تحریم‌کننده را قادر سازد که خود را در مقام یک مخالف راستین ناسیونالیست در رأس یک جنبش توده‌ای گسترده قرار دهند.»

کاوه احسانی

ورزش در فرهنگ و زندگی

فصلنامه فرهنگ و زندگی که از نشریات پیشرو و فرهنگ‌ساز سال‌هایی از دهه‌های ۱۳۴۰ و ۱۳۵۰ بود و توسط «دبیرخانه شورای عالی فرهنگ و هنر» منتشر می‌شده بخش ویژه دهمین شماره خود را که در زمستان ۱۳۵۱

منتشر شده بود به بررسی اهمیت مسئله ورزش در تربیت و پرورش جامعه اختصاص داده است.

نخستین مطلب این شماره «ورزش باستانی ایران و آیین مهر نام دارد که نویسنده‌اش شادروان مهرداد بهار از سرآمدان و پیشگامان ایرانی، پژوهش در اساطیر ایران بوده است. مهرداد بهار در این مقاله به جست و جوی منشأ ورزش باستانی ایران یا ورزش-های زورخانه‌ای می‌شنید و پس از بحث و نقد در چند و چون «سنت پهلوانی ایران و تحلیل شخصیت‌های *اوستا* و *شاهنامه* ریشه‌های پهلوانی را در آیین یا اسطوره مهر یا میترا می‌یابد. سپس به برشمردن ویژگی‌ها و مشترکات آیین مهری و تطبیق آنها با آداب و عادات پهلوانان ایرانی و زورخانه‌ها می‌پردازد و ادله و نمونه‌هایی در اثبات مدعایش می‌آورد. بهار در پایان مقاله، با آن که بر غیر قطعی بودن نظریه‌اش تاکید می‌کند، بر آن است که در دوره‌ای میان اواخر هزاره اول پیش از میلاد مسیح تا قرن ششم پیش از میلاد دو آیین در ایران رواج یافته، یکی آیین زرتشت و دیگری آیین مهر و احتمال قوی می‌دهد که آیین زرتشت به تدریج در میان طبقات حاکم رواج یافته و آیین مهر به عنوان مظهر برابری و برادری در میان توده‌های مردمان و تداوم آن آیین را در دوره اسلامی در نهضت‌های دهقانی و عیاری و عرفانی می‌بیند و از آنجا به تاثیرش

بر زورخانه‌ها و در میان پهلوانان ایرانی تاکید می‌گذارد.

دو مقاله بعد تحت عناوین «انگیزه‌های ورزشکاران» و «جامعه‌شناسی ورزش» در واقع چکیده دو کتاب است که در اصل به زبان فرانسه منتشر شده بوده‌اند.

اما اصلی‌ترین مطلب این شماره فرهنگ و زندگی گفت‌وگویی است که با چند تن از کارشناسان خیره در امر ورزش صورت گرفته است و در آن ابتدا به تعریف مفهوم ورزش و تفاوت میان ورزش و تربیت بدنی پرداخته شده است و سپس در مورد جایگاه ورزش در فرهنگ و رابطه ورزش و اقتصاد بحث می‌شود. اینکه در امر ترویج ورزش لزوماً باید به آموزش پرداخته شود از جمله دیگر نکات مطرح شده در این مصاحبه است. متعاقب این بحث به اهمیت جای گرفتن ورزش در سیستم آموزش رسمی در مدارس می‌پردازند و اینکه در آن زمان بنا به ضرورت کمبود فضا در مدارس ورزش از برنامه‌های درسی نه رسماً که عملاً کنار گذاشته شده بود لزوم اختصاص یک محل مخصوص برای ورزش در ساختمان مدارس و اینکه در محیط بیرون از مدرسه برای ترویج ورزش تدابیری اتخاذ شود از جمله دیگر موارد مطرح شده در این بحث است.

نکته جالب توجه و مهم دیگری که شرکت‌کنندگان در این بحث مطرح می‌کنند

رابطه گسترش ورزش با شرایط اقلیمی و سنتی هر کشور است و اینکه چه ورزش‌هایی در بین ملت‌ها رایج می‌شود و کدام ملت در ورزشی سرآمد می‌شود بیشتر به سبب سازگاری آن ورزش با محیط و زندگی روزمره اهالی آن کشور قلمداد شده است.

سپس بحث نسبتاً مفصلي مطرح شده درباره اینکه تعیین جایگاه ورزش چه در نظام آموزش و پرورش و چه از دیدگاهی که جامعه نسبت به آن اخذ می‌کند تا چه حد می‌تواند در رشد و پرورش اندیشه و سلامت جامعه مؤثر افتد. در مجموع آنچه از این بحث حاصل می‌شود این است که تا به ورزش به مثابه امری فرهنگی نگریسته نشود و تا سیاست‌های فرهنگی - اجتماعی و آموزشی مشخصی برای آن تدوین و اجرا نگردد جامعه به شکوفایی نخواهد رسید.

فرهنگ و زندگی

مطلب بعدی این شماره فرهنگ و زندگی گزیده‌ای از فتوت‌نامه سلطانی تالیف مولانا حسین واعظ کاشفی سبزواری است که در اواخر قرن پنجم و اوایل قرن ششم هجری قمری نوشته شده و فصل سوم از باب ششم آن دربارهٔ ورزش و آداب و احکام و شرایط آن و حاوی تعلیمی برای ورزشکاران در تربیت و تحکیم وضع و موقعیت اجتماعی‌شان است.

پایان بخش ویژه‌نامهٔ ورزش فرهنگ و زندگی بحثی است تحت عنوان «هنر برای ورزش» که مرتضی ممیز در آن برخی از آرم‌ها و بوسترهایی را که به مناسبت‌های ورزشی به ویژه برای المپیک‌ها طراحی شده‌اند انتخاب کرده و شرح مختصری در ابتدا بر آنها نگاشته است. چند کاریکاتور از کامبیز درمبخش که ورزش مضمون مشترک آنها است نیز در انتهای این قسمت گنجانده شده است.

معرفی تحلیل محتوای نشریات ورزشی

مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها وابسته به معاونت امور مطبوعاتی تبلیغاتی فرهنگی و ارشاد اسلامی، هر سه ماه یک بار جزوای تحت عنوان «تحلیل محتوای نشریات ورزشی و جوانان» منتشر می‌سازد که در آن

در دو بخش به تحلیل کلیه مندرجات و بررسی ویژگی‌های نشریات ورزشی و نشریات ویژه جوانان می‌پردازد. در این جزوه‌ها مشخصات کلی نشریات، تیتراهای اصلی، ارزش‌های خبری و جهت‌گیری تیتراها، عکس‌ها و موضوع آنها، فراوانی عکس‌ها، اخبار ورزشی و موضوعاتی که در نشریات به آنها پرداخته می‌شود، آگهی‌ها، رشته‌های ورزشی که مورد توجه قرار می‌گیرند و پیام‌ها و نامه‌های خوانندگان مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار می‌گیرند. مقایسهٔ مندرجات این جزوه‌ها گویای تحولات دیدگاهی گردانندگان مطبوعات ورزشی و نوسانات مقولهٔ ورزش در مطبوعات ورزشی خواهد بود.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تحلیل محتوای نشریات ورزشی و جوانان

(سه‌ماههٔ اول ۱۳۸۳)

احمد بارفروش

مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها

معاونت امور مطبوعاتی و تبلیغاتی

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

مردادماه ۱۳۸۳